

Начало>Вашите права>Жертви на престъпления>Обезщетение>Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

Ако искът ми следва да се разглежда в тази държава

За кой вид престъпления мога да получа обезщетение?

Можете да получите обезщетение, ако сте жертва на престъпление, което е довело до **тежка телесна повреда, увреждане на функциите на орган или увреждане на здравето, всяко от тях продължило повече от седем дни**. Без значение е дали престъплението е било умишлено или неумишлено, тежко или не. От значение е само дали то е имало описаните по-горе последици.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на лице, което е починало в резултат от престъпление? Кои роднини или лица на издръжката на жертвата могат да получат обезщетение?

Ако жертвата на престъплението е починала, можете да поискате обезщетение, когато тя е била Ваш/а:

съпруг/а или партньор във фактическо съжителство,
родител, баба, дядо или прабаба, прадядо,
дете, включително осиновено, внук или правнук.

Не е от значение дали сте били на издръжка на жертвата.

Мога ли да получа обезщетение, ако съм роднина или лице на издръжка на жертва, която е преживяла престъплението? Кои роднини или лица на издръжка на жертвата могат да получат обезщетение в такъв случай?

В такъв случай само жертвата на престъплението има право на обезщетение.

Мога ли да получа обезщетение, ако не съм гражданин на държава от ЕС?

Получаването на обезщетение зависи не от Вашето гражданство, а от мястото на Вашето постоянно пребиваване. Можете да получите обезщетение, ако мястото Ви на постоянно пребиваване е в Полша или в друга държава — членка на ЕС.

Мога ли да искам обезщетение от тази държава, ако живея тук или съм оттук (това е моята държава на пребиваване или гражданство), дори ако престъплението и извършено в друга държава от ЕС? Мога ли да направя това, вместо да поискам обезщетение в държавата, в която е извършено престъплението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Можете да поискате обезщетение пред решаващия полски орган само ако престъплението е извършено в Полша. Ако престъплението е извършено в друга държава — членка на ЕС, можете да поискате обезщетение само в тази държава. Ако се нуждаете от помощ, можете да се свържете с окръжната прокуратура (*Prokurator Okręgowy*), която има юрисдикция на територията, където се намира Вашето място на постоянно пребиваване.

Трябва ли най-напред да съм съобщил за престъплението в полицията, за да мога да претендирам за обезщетение?

Престъплението следва да се докладва на полицията или на прокуратурата, тъй като към иска за обезщетение трябва да бъде приложено копие от доклада. Не е нужно да правите това лично. Прокурорът, който води предварителното производство, ще Ви окаже съдействие за получаване на обезщетение. Не забравяйте, че докладването на престъплението ще направи искането Ви по-правдоподобно в случаите, когато извършителят не бъде открит.

Необходимо ли е да се изчакаят резултатите от евентуално полицейско разследване или наказателно производство, преди да мога да подам иска за обезщетение?

Искът за обезщетение може да бъде предявен преди приключване на производството в прокуратурата (полицията) или в съда. Решението за присъждане на обезщетение може да бъде взето преди приключване на наказателното производство.

Трябва ли първо да потърся обезщетение от извършителя на престъплението, ако той е бил установен?

Търсенето на обезщетение от извършителя има смисъл само когато има реалистичен шанс да го получите. Ако той не е в състояние да изплати обезщетение, можете да заявите искането си, без да е необходимо първо да завеждате дело срещу извършителя. В този случай ще трябва да докажете, че няма да получавате обезщетение от извършителя. Такъв може да бъде случаят, ако извършителят не притежава никакво имущество или в продължение на много години ще остане в затвора, без да работи.

Ако извършителят не е бил установен или осъден, имам ли все пак право да поискам обезщетение? Ако да, какви доказателства трябва да представя в подкрепа на моя иск?

Имате право на обезщетение, независимо дали извършителят е бил установен или осъден. В такъв случай по време на производството за обезщетение трябва да докажете, че инцидентът, за който искате обезщетение, е бил престъпление.

Има ли срок, в рамките на който трябва да поискам обезщетение?

Когато искате обезщетение, не забравяйте, че трябва да подадете иска в срок от пет години от датата на престъплението. Исковете, подадени след този срок, няма да бъдат разглеждани.

Кои загуби и разходи се обхващат от обезщетението?

Например обезщетението ще обхваща ли:

а) За жертвата на престъплението:

— **Материални (различни от морални) щети:**

разходи за медицинско обслужване за понесената телесна повреда (медицинско лечение — амбулаторно и болнично лечение, възстановяване) Да
допълнителни нужди или разходи, произтичащи от увреждането (т.е. разходите, свързани с медицински грижи и помощ, временно и постоянно лечение, продължителна физиотерапия, адаптиране на жилището, специални помощни съоръжения и др.) Да
постоянно увреждане (напр. инвалидност и други трайни увреждания)

загуба на доходи по време на медицинското лечение и след него (включително пропуснатите доходи и загубата на възможността за заработване на доходи или понижена издръжка и др.) Да

загуба на възможности Не

разходи, произтичащи от правни производства, свързани с инцидента, причинил увреждането, като правни такси, съдебни разноски Не
обезщетение за откраднати или повредени лични вещи Не

други

— **Психически (морални) щети:**

болката и страданието на жертвата Не

б) За правоимащи лица или роднини на жертвата:

— Материални (различни от морални) щети:

разходи за погребение, медицински разходи (напр. лечение на член от семейството, амбулаторно и болнично лечение, рехабилитация) **Да**
загуба на издръжка или възможности **Да**

— Психически (морални) щети:

болката и страданието на роднини или правоимащи лица/обезщетение за преживели лица, ако жертвата е починала. **Не**

Как се изплаща обезщетението — чрез еднократно плащане или на месечни вноски?

Обезщетението се изплаща чрез еднократно плащане. Изплаща се от съда, който е издал решението за присъждането му, в срок от един месец от датата, на която това решение става окончателно.

По какъв начин моето собствено поведение във връзка с престъплението, съдебното ми досие или липсата на сътрудничество по време на производството за обезщетение могат да окажат влияние върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата, която бих получил?

Обезщетението ще бъде пропорционално намалено, ако с поведението си сте допринесли за престъплението.

Няма да получите обезщетение, ако сте били съучастник в престъплението или ако сте се съгласили да понесете последствията от него.

По какъв начин финансовото ми положение би могло да повлияе върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху получената сума?

Финансовото Ви положение е без значение за целите на обезщетението. При разглеждането на Вашия иск основният въпрос ще бъде дали можете да получите обезщетение от извършителя, институция за социално подпомагане или по застрахователна полица. Обезщетението се присъжда, ако съдът установи, че Вие няма да получите обезщетение от някой от посочените по-горе източници.

Има ли други критерии, които биха могли да повлияят върху шансовете ми да получа обезщетение и/или върху сумата?

Единственото условие за присъждане на обезщетение е невъзможността да бъде получено обезщетение от извършителя, от институция за социално подпомагане или по застрахователна полица.

Как ще бъде изчислено обезщетението?

Ще трябва да докажете какви разходи сте направили във връзка с престъплението. Ако искането Ви се отнася за пропуснати доходи, трябва да представите документ, показващ колко печелите. Разходите, свързани с лечение и рехабилитация, както и разходите за погребение се доказват най-добре чрез представяне на сметки. Ако не разполагате с такива, можете да поискате да бъдат разпитани свидетели или да бъдат назначени експерти.

Ако съдът установи, че във Вашия случай не може да се докаже, че имате право да получите исканата сума, то той може да присъди сума, която счита за подходяща, след като вземе под внимание всички обстоятелства.

Съществува ли минимален или максимален размер на обезщетението, което се отпуска?

Обезщетението не може да надвишава 25 000 PLN, или 60 000 PLN, ако жертвата е починала. Няма разпоредби, определящи минимален размер на обезщетението.

Очаква ли се от мен да посоча сумата на обезщетението в исковия формуляр? Ако е така, ще получа ли никакви указания за това как да я изчисля или относно други аспекти?

Да, трябва да посочите исканата сума в исковия формуляр. Няма специални указания, но можете да намерите информация в раздела „Как ще бъде изчислено обезщетението?“.

Ако получа обезщетение за понесените вреди от други източници (като например от работодателя ми или по частна застрахователна схема), получената сума приспада ли се от обезщетението, платено от институцията/органа?

Ако сте получили средства — от извършителя, институция за социално подпомагане или по застрахователна полица — за разходи за погребение, пропуснати доходи или други средства за издръжка (напр. помощ за издръжка), или разходи, свързани с лечение и рехабилитация, съдът ще приспадне тези разходи от обезщетението.

Мога ли да получа аванс от обезщетението? Ако отговорът е положителен, при какви условия?

Преди да бъде разгледан искът, можете да заявите определена сума (обезпечение) за покриване на необходимите разходи, свързани с лечение и рехабилитация или разходи за погребение. Можете да подадете заявлението, преди да подадете иска за обезщетение или заедно с него.

Мога ли да получа допълващо или допълнително обезщетение (напр. след промяна в обстоятелствата или влошаване на здравето и т.н.) след основното решение?

По правило обезщетенията се предоставят еднократно.

Какви съпътстващи документи трябва да приложа към иска си?

Към иска за обезщетение трябва да приложите: копие от доклада за престъплението, копия от решения, издадени по време на наказателното производство (напр. решение за прекратяване на наказателното производство), копия от медицински свидетелства или експертни становища за увреждане на здравето, сметки и други документи, потвърждаващи информацията, предоставена в иска.

Ако предявявате иск за обезщетение за смъртта на Ваш роднина, трябва да приложите смъртния акт на това лице и документи, потвърждаващи връзката между Вас и починалото лице (като удостоверение за раждане или удостоверение за брак). Ако този човек е бил Ваш партньор във фактическо съжителство, трябва да приложите декларация, подлежаща на наказателна отговорност, че сте живели заедно.

Има ли административни или други такси, които се заплащат за получаване и обработване на исквата молба?

Когато искате обезщетение, сте освободен от съдебни разходи. Това означава, че няма да заплатите разходите, свързани с подаването или разглеждането на иска (напр. такси за експертни становища).

Кой орган взема решение по исквете за обезщетение (при национални случаи)?

При национални случаи исквете за обезщетение се разглеждат от районния съд (*sąd rejonowy*) който има юрисдикция на територията, където се намира Вашето място на пребиваване. Обикновено това е районният съд, разположен във Вашето населено място или в най-голяма близост до него.

Къде мога да изпратя иска (при национални случаи)?

При национални случаи искът трябва да бъде изпратен на адреса на съда, който ще разглежда делото.

Необходимо ли е да присъствам по време на процедурата и/или когато се взема решение по иска ми?

Съдът, разглеждащ иска, ще реши дали трябва да присъствате на заседанието. Той ще Ви информира дали Вашето присъствие е задължително, когато Ви уведоми за датата, на която искът ще бъде разгледан.

Колко време (приблизително) отнема вземането на решение от органа по иск за обезщетение?

Няма краен срок за вземане на решения по исквете за обезщетение. Колко време за вземане на решение ще бъде необходимо, зависи не само от това колко сложен е случаят и от какви доказателства се нуждае решаващият орган, но и от броя на случаите, разглеждани от него към момента.

Ако не съм доволен от решението на органа, как мога да го обжалвам?

Ако не сте доволни от решението на съда, можете да обжалвате пред окръжния съд (*sąd okręgowy*). Ако не сте представяван от адвокат в съда, ще получите информация как да подадете жалба.

Къде мога да получа необходимите формуляри и допълнителна информация относно начина, по който да изготвя иска?

Прокурорът, който провежда предварителното производство, свързано с престъплението, за което искате обезщетение, ще Ви предостави необходимата информация относно обезщетението, ще Ви даде образец на исков формуляр и ще Ви обясни как да го попълните.

Има ли специална гореща телефонна линия или уебсайт, които мога да използвам?

Основната информация относно обезщетенията и образец на исковия формуляр можете да намерите на уебсайта на Министерството на правосъдието: [Министерство на правосъдието](#).

Мога ли да получа правна помощ (помощ от адвокат) при подготвянето на иска?

Правна помощ се предоставя на лица, които докажат, че не могат да си позволят адвокат. Моля, не забравяйте: когато искате обезщетение, можете да очаквате съдействие от прокурора по производството във връзка с престъплението, заради което искате обезщетение.

Има ли организации за подкрепа на жертвите, които могат да ми помогнат в процеса на искане на обезщетение?

В Полша има Фонд за подкрепа на жертвите и постпенитенциарна помощ (*Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*), който набира средства, наред с другото, и за подпомагане на жертвите на престъпления и техните най-близки роднини. Фондът се управлява от министъра на правосъдието. Подкрепата е организирана така, че управителят на Фонда извършва подбор в открит тръжна процедура на организациите, чиито оферти са оценени като най-добри, и им отпуска целеви субсидии за мерки за жертви на престъпления. По правило във всяка област има поне една организация, която предоставя подкрепа на жертвите на престъпления.

Средствата се използват за финансиране на правна, психологическа и материална помощ. Правната помощ може да включва съдействие при търсене на обезщетение.

Ако желаете да се възползвате от такава помощ, трябва да се свържете с неправителствена организация, получила субсидия от министъра на правосъдието за тази цел, и да докажете, че сте жертва на престъпление. Списък на такива организации, заедно с техните данни за контакт, може да бъде намерен на уебсайта на [Министерството на правосъдието](#), в раздела за дейности/подкрепа за жертвите на престъпления/подкрепа за жертвите на престъпления и техни най-близки роднини — списък на органи и организации (щракнете върху: *działalność / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem / pomoc pokrzywdzonym przestępstwem oraz osobom im najbliższym — lista podmiotów i organizacji*).

Последна актуализация: 11/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.